

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **I.**, zastúpeným JUDr. K., advokátom, V. Bratislava, proti žalovanému: **I., s. r. o., O.**, zastúpeným JUDr. P., advokátom, M. Bratislava, **o zaplataenie 36 000 000 Sk s príslušenstvom zo zmenky**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Cb 65/2004-585 z 25. marca 2008 a odvolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Cb/65/2004-592 z 25. marca 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Cb 65/2004-585 z 25. marca 2008 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Cb 65/2004-592 z 25. marca 2008 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 7 Cb 65/2004-585 z 25. marca 2008 rozhodol tak, že zmenkový platobný rozkaz Krajského súdu v Bratislave č. k. 17 Zm 362/03-39 zo dňa 19. 12. 2003 ponecháva v platnosti v celom rozsahu, a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na účet právneho zástupcu náhradu trov konania 862 323 Sk, a na účet predchádzajúceho právneho zástupcu M., advokáta, N., Bratislava, sumu 254 350 Sk.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zmenkovým platobným rozkazom č. k. 17 Zm 362/03-39 zo dňa 19. 12. 2003 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zmenkovú istinu 36 000 000 Sk so 6% - ným úrokom od 02. 07. 2003 až do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 120 000 Sk a trovy konania vo výške 769 780 Sk, náhrady trov právneho zastúpenia.

Proti zmenkovému platobnému rozkazu podľa žalovaný dňa 23. 12. 2003 námietky, v ktorých uviedol, že z pripojenej zmenky vyplýva, že bola vystavená vtedajším konateľom a jediným spoločníkom žalovanej spoločnosti R. K.. O existencii zmenky sa žalovaný dozvedel až z uznesenia súdu, ktorým bolo zastavené konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. V júni 1999, teda pred vystavením zmenky, bolo rozhodnuté o prevode obchodného podielu spoločníka, a na základe rozhodnutia zo dňa 21. 07. 1999 sa spoločníkom spoločnosti žalovaného stal E. K. K.. Z účtovných dokladov spoločnosti, ktoré boli odovzdané novému spoločníkovi, záväzok vo výške 36 000 000 Sk, nebol evidovaný a o jeho existencii sa vtedajší spoločník a konateľ nikdy nezmienil. Po nahliadnutí do súdneho spisu sa žalovaný osobne skontaktoval s R. K. a požadoval vysvetlenie ohľadne zmenky. Podľa jeho vyjadrenia žalovaný nikdy nebol v žiadnom obchodno-záväzkovom vzťahu so žalobcom. Zmenku, plnenie ktorej je predmetom zmenkového platobného rozkazu ako konateľ žalovaného nevystavil. Žalovaný preto spochybňuje pravosť zmenky a aj oprávnenosť vymáhanej zmenkovej istiny s príslušenstvom.

V priebehu konania žalovaný rozšíril podané námietky o tieto skutočnosti:

- Na tlačive žalovanej zmenky sa nachádza tiráž s číslom 3093100 a z vyjadrenia štatistického a evidenčného vydavateľstva žalovaný zistil, že takéto tlačivo bolo zadané do tlače 30. 07. 1999 a do predajnej siete sa dostalo až 05. 08. 1999. Zmenka preto mohla byť vystavená až dňa 01. 07. 1999. Ak by sa aj preukázala pravosť podpisu K., je spochybnené, či ju vystavil ako konateľ, pretože zmenka mohla byť vystavená až po 28. 11. 1999. Preto je potrebné vykonať dokazovanie aj na čas vyplnenia žalovanej zmenky;

- Po založení listinných dôkazov obsahujúcich podpisy R. K. je zrejmé, že podpisy na týchto listinách a na zmenke sú úplne odlišné a žalovaný je toho názoru, že podpis na zmenke je sfalšovaný;
- Remitent na zmenke je označený pod obchodným menom I., hoci jeho obchodné meno je I.. Žalovaný preto namieta aktívnu legitimáciu žalobcu;
- Žalovaná zmenka nemá kauzu, žiadny dôvod svojho vystavenia, ide o tzv. „planú zmenku“;
- Z výsluchov svedkov v trestnom konaní na odbore ekonomickej kriminality KR PZ v Bratislave I., štatutárneho zástupcu spoločnosti žalobcu a R. K. vyplýva, že súhlasne potvrdili vystavenie zmluvy o pôžičke dňa 01. 07. 1999 s protokolom o prevzatí 30 mil. Sk a vystavenie zmenky na 36 mil. Sk. Táto zmenka však mala byť po čase zničená a po dohode R. K. podpísal ďalšiu zmenku na rovnakú sumu, na ktorej antedatovali dátum na 01. 07. 1999. Táto druhá zmenka bola vystavená bez toho, aby bola predtým umorená údajne zničená zmenka. Tým zanikol právny vzťah vytvorený pravou zmenkou a druhá zmenka, ktorá je predmetom sporu, bola vystavená bez právneho dôvodu;
- pri vydaní zmenkového platobného rozkazu bol porušený zákon, pretože ho dňa 19. 12. 2003 vydala a podpísala vyššia súdna úradníčka, ktorá takúto právomoc v tom čase nemala, teda súd bol nesprávne obsadený. Preto pri vydaní predmetného zmenkového platobného rozkazu neboli splnené podmienky konania a žalovaný ho navrhuje zrušiť.

Na námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu, podané žalovaným v trojdňovej lehote od jeho doručenia, sa vyjadril žalobca. Poukázal, že až do 28. 11. 1999 bol konateľom žalovanej spoločnosti R. K., a v čase vystavenia zmenky bol oprávnený konať za spoločnosť, čo nespochybňuje ani žalovaný. Nevedomosť žalovanej spoločnosti o existencii záväzku voči žalobcovi nemá žiaden význam z hľadiska pravosti zmenky. Tvrdenie, že R. K. sa vyjadril, že žalovaný nebol v žiadnom obchodno-záväzkovom vzťahu so žalobcom, je účelové a ničím nepodložené.

Podľa § 175 ods. 3 O. s. p., ak žalovaný podá včas námietky, samosudca nariadi na ich prejednanie pojednávanie; na námietky podané neskôr však už nemožno prihliadať. V rozhodnutí vysloví, či zmenkový platobný rozkaz ponecháva v platnosti, alebo, či ho zrušuje a v akom rozsahu.

Súd na prejednanie námietok žalovaného nariadil podľa § 175 ods. 3 O. s. p. pojednávanie. Predmetom sporu je vlastná zmenka žalovanej spoločnosti ako zmenkového dlžníka, vystavená dňa 01. 07. 1999, ktorou sa zaviazal zaplatiť na rad žalobcu ako prvého majiteľa zmenky zmenkovú istinu 36 000 000 Sk, dňa 01. 07. 2003, v mieste splatnosti v Bratislave. Pri podpise vystaviteľa a súčasne dlžníka zmenky je strojom vypísané obchodného meno a sídlo žalovanej spoločnosti, odtlačok pečiatky spoločnosti, strojom vypísané meno R. K., konateľ, a pod tým sa nachádza jeho podpis.

Podľa § 16 ods. 1 zmenkového a šekového zákona č. 191/1950 Zb., o tom, kto má zmenku v rukách platí, že je oprávneným majiteľom, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy, ak posledný z nich je blankoindosament.

V súlade s koncentračnou zásadou uvedenou v § 175 O. s. p., mohol súd prihliadať len na obranu žalovaného, ktorú uviedol v písomných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu, v zákonnej trojdňovej lehote, v ktorých sa bránil zaplateniu zmenky tvrdením, že spochybňuje pravosť žalovanej zmenky v súvislosti s vyjadrením bývalého konateľa a spoločníka žalovaného, že on zmenku nepodpísal. Po podaných námietkach žalovaný rozšíril dôvody námietok a domáhal sa nariadenia znaleckého dokazovania aj na „čas vystavenia zmenky“, pretože podľa tiráže tlačiva zmenky nemohla byť vystavená dňa 01. 07. 1999, a j z výpovedí R. K. a R. B. v trestnom konaní vyplýva, že pôvodná zmenka bola zničená a bola vystavená nová zmenka. Z ustálenej zmenkovej judikatúry vyplýva, že námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu sú odôvodnené, pokiaľ vymedzujú jednoznačne a nezameniteľne skutok, či skutky, o ktoré sa námietková obrana žalovaného opiera (uznesenie Vrchného súdu v Prahe 5 Cmo 353/2003).

Nemôže byť až v priebehu námietkového konania zisťované, čo vlastne mal žalovaný podanými námietkami na mysli a námietky nemôžu byť tak flexibilné, aby umožňovali podsúvanie ďalších úplne iných skutkových tvrdení. Súd na preto nezaoberal námietkami žalovaného v súvislosti s časom vystavenia zmenky a ani jeho tvrdením, že žalovaná zmenka bola v skutočnosti vystavená ako nová zmenka, keď pôvodná bola zničená.

K námietke nedostatku kauzy platí rovnako, že nebola uvedená v písomne podaných námietkach a súd na ňu nemôže prihliadnuť. Navyše, na preukázanie nároku zmenkového veriteľa stačí predložiť originál zmenky, ktorá spĺňa všetky formálne náležitosti platnej zmenky a jej obsah svedčí, že je majiteľom zmenky. Nedostatok kauzy nespôsobuje neplatnosť zmenky, môže byť len obranou dlžníka proti jej zaplateniu, ak svoje tvrdenia preukáže.

Súd vyhodnotil ako nedôvodné aj ďalšie námietky žalovaného procesného charakteru, a to námietku aktívnej legitímácie žalobcu v súvislosti označením jeho obchodného mena, a námietku v súvislosti so skutočnosťou, že predmetný zmenkový platobný rozkaz vydal v roku 2003 vyšší súdny úradník. V podaní zo dňa 17. 02. 2006 zástupca žalobcu opravil označenie spoločnosti žalobcu na: „I.“, pretože v označení na zmenke, žalobe a zmenkovom platobnom rozkaze došlo k pochybeniu, a v slove **I.**, namiesto písmena „t“ bolo nesprávne uvedené písmeno „c“. Išlo o zrejmu nesprávnosť v písaní tohto obchodného mena, pričom všetky ostatné identifikačné údaje označené v žalobe jednoznačne potvrdzujú, že ide o ten istý subjekt. Súd preto uznesením zo dňa 19. 04. 2007 opravil v zmenkovom platobnom rozkaze označenie spoločnosti žalobcu v zmysle jeho návrhu.

Je pravdou, že v roku 2003 platný zákon č. 425/2002 Z. z. o vyšších súdnych úradníkoch neobsahoval ustanovenie, na základe ktorého by mohol sudca poveriť vyššieho súdneho úradníka vydaním zmenkového platobného rozkazu a z dikcie ustanovenia § 175 ods. 1 O. s. p., platného v čase vydania sporného zmenkového platobného rozkazu vyplýva, že ho mohol vydať predseda senátu krajského súdu. Rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 4 M Obdo 3/03 uvádzané žalovaným sa vzťahuje na prípad, keď proti zmenkovému platobnému rozkazu neboli podané námietky a nadobudol právoplatnosť. V danom prípade

však žalovaný podal včas námietky a o tom, či zmenkový platobný rozkaz zostane v platnosti, alebo nie, rozhoduje zákonný sudca. Tým je nedostatok pri vydávaní zmenkového platobného rozkazu odstránený.

Z uvedených dôvodov, súd v námietkovom konaní vykonal dokazovanie len na preverenie obrany odporcu, že podpis R. K. na žalovanej zmenke nie je jeho pravým podpisom. Vo veci nariadil znalecké dokazovanie a pribral do konania znalkyňu z odboru písomoznalctva M., ktorá z posudku uviedla, že k pravosti podpisu nie je možné sa jednoznačne vyjadriť, pretože z predloženého porovnávacieho materiálu sa nedá jednoznačne určiť, ktorá skupina podpisov predstavuje nesporne pravé podpisy R. K.. Súčasne uviedla, že pisateľom sporného podpisu na zmenke je pisateľ podpisov na písomnostiach zo súdneho spisu: ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní dňa 08. 06. 2004 a vyhlásenia zo dňa 23. 11. 2004. Na č. l. 102 súdneho spisu sa nachádza písomné ospravedlnenie R. K. zo dňa 08. 06. 2004 z jeho neúčasti na pojednávaní, ktoré je ním podpísané. Na č. l. 122 sa nachádza ďalšie ospravedlnenie R. K. zo dňa 23. 11. 2004 z neúčasti na pojednávaní, na ktorom je jeho podpis notársky overený dňa 23. 11. 2004 a na č. l. 123 sa nachádza písomné vyhlásenie R. K., taktiež s notársky overeným podpisom, v ktorom uviedol, že čestne prehlasuje na účely svedeckej výpovede v tomto súdnom konaní, že zmenku zo dňa 01. 07. 1999, ktorá je predmetom konania, vlastnoručne podpísal a je pravá. Podpísal ju v čase, keď bol právoplatný konateľ spoločnosti I., s. r. o., teda do 28. 11. 1999. V podaní zo dňa 18. 04. 2006 žalovaný k záverom znalkyne Mgr. B. uviedol, že znalkyňa sa s položenou otázkou súdu nevyporiadala a nezaujala jednoznačné stanovisko. Preto si žalovaný objednal vyhotovenie nového posudku s rovnakým zadáním u znalca z odboru písomoznalctva JUDr. I. N. a predložil znalecký posudok. Z tohto posudku vyplýva jednoznačný záver znalca, že podpis „K.“ na origináli zmenky zo dňa 01. 07. 1999 nie je vlastnoručným podpisom R. K..

Vzhľadom na rozdielne znalecké posudky súd vo veci nariadil kontrolné znalecké dokazovanie a do konania pribral K. (ďalej „KEU“). V posudku ústav uviedol, že za správny

považuje záver znalkyne Mgr. L. B.. Pokiaľ ide o určenie pravosti podpisu R. K. na zmenke, ústav uviedol, že sporný podpis vyhotovil R. K..

Na návrh žalovaného súd vykonal dokazovanie výsluchom svedkov R. K., I., znalca JUDr. I. N. a zástupkyne KEU M. M..

Svedok R. K. po predložení žalovanej zmenky uviedol, že ju nikdy nevidel a k veci sa viac nechce vyjadrovať.

Svedkyňa A. J. uviedla, že pre žalovanú spoločnosť spracovávala účtovníctvo od jej založenia, teda aj v čase vystavenia žalovanej zmenky. V tomto čase bol jediným konateľom spoločnosti R. K.. Nie je jej známy záväzok spoločnosti vo výške 36 mil. Sk. S R. K. bola konfrontovaná v rámci trestného konania, kedy vypovedal, že sa na nič nepamätá.

Znalec JUDr. I. N., ktorý vypracoval znalecký posudok na objednávku žalovaného, spochybnil znalecké závery KEU tvrdeniami, že posudok nie je podpísaný štatutárnym zástupcom KEU, Mgr. N. sa v posudku vôbec nezaoberala jeho znaleckým posudkom v časti na strane 9 a 10, náležite neodôvodnila spochybnenie metód, ktoré on použil pri vypracovaní svojho posudku. Súčasne trval na správnosti svojho posudku.

Svedkyňa A. N. uviedla, že je v služobnom pomere v KEU a sama znalkyňou v odbore písomoznalectva. Vypracovala posudok za KEU, ktorý bol schválený vedúcou oddelenia písomoznalectva a je podpísaný štatutárnym zástupcom KEU P. M.. JUDr. N. mal v posudku zodpovedať len otázku, či podpis na zmenke je vlastnoručným podpisom R. K.. Napriek tomu, na strane 9 a 10 posudku hodnotí posudok Mgr. B., čo môže len znalecký ústav v rámci kontrolnej činnosti. Svedkyňa zotrvala na záveroch posudku a navyše uviedla vlastný názor nad rámec zadania, ktorý nie je v posudku, že z časového hľadiska sa R. K. na zmenku podpísal po roku 1999.

Súd sa oboznámil aj s uznesením Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave zo dňa 18. 05. 2005, ktorým začal trestné stíhanie pre trestný čin podvodu v štádiu pokusu podľa § 250 ods. 1 a 5 TZ voči neznámemu páchatelovi v súvislosti s vystavením žalovanej zmenky na škodu žalovanej spoločnosti a so svedeckými výpoveďami R. K., R. B. a A. J. v tomto trestnom konaní.

R. K. v trestnom konaní vypovedal dňa 28. novembra 2005 zhodne s Ing. B. a uviedol, že zmenku zo dňa 01. 07. 1999 podpísal ako konateľ žalovanej spoločnosti, ktorá bola vystavená ako zábezpeka k zmluve o pôžičke, ktorú taktiež podpísal. Na rozdiel od Ing. B. uviedol, že Ing. B. za ním prišiel až v auguste 1999 a požiadal ho, aby zničili poškodenú zmenku a vystavili novú, s čím súhlasil. Aj túto druhú zmenu podpísal ako konateľ žalovanej spoločnosti. V ďalšej výpovedi dňa 21. 09. 2006 potvrdil, že od Ing. B. prevzal sumu vo výške 30 mil. Sk bez prítomnosti tretích osôb. Nepamätá sa komu odovzdal prevzatú sumu a ani, či bola zmluva o pôžičke zavedená do účtovníctva žalovanej spoločnosti. Peniaze boli použité na obnovu technológií žalovanej spoločnosti, ale bližšie to nevie vysvetliť. Opätovne potvrdil, že podpísal zmluvu o pôžičke a protokol o prevzatí pôžičky.

Svedok Ing. R. B. uviedol, že je štatutárnym zástupcom spoločnosti žalobcu. V roku 1999 ho bývalý konateľ a spoločník žalovanej spoločnosti R. K. informoval o obchodných a investičných zámeroch spoločnosti o požiadal o pôžičku na investíciu do technológií. Keďže pre žalobcu sa to javilo výhodné, dňa 01. 07. 1999 uzavreli zmluvu o pôžičke a žalovanému poskytli pôžičku 30 mil. Sk, peniaze boli zástupcovi dlžníka R. K. vyplatené v hotovosti a ich prevzatie potvrdil na preberacom protokole. Pôžičku mal žalovaný vrátiť do 01. 07. 2003 a ako zábezpeka bola dňa 01. 07. 1999 vystavená a podpísaná zmenka R. K. za žalovanú spoločnosť. Asi tri mesiace po uzavretí zmluvy došlo v ich spoločnosti pri kopírovaní zmenky k jej poškodeniu, a preto požiadal R. K. o vystavenie a podpísanie novej zmenky, teda druhopisu zmenky. Ukázal mu poškodený prvopis, ktorý zničili a bola vystavená nová zmenka, na ktorej neuviedli, že ide o druhopis. K výpovedi svedka bola doložená aj zmluva o pôžičke medzi účastníkmi konania

z 01. 07. 1999 a protokol o prevzatí finančných prostriedkov v sume 30 mil. Sk žalovanou spoločnosťou zastúpenou R. K. zo dňa 01. 07. 1999.

Ing. A. J. vypovedala v trestnom konaní rovnako ako v tomto súdnom konaní a na svojej výpovedi zotrvala aj počas konfrontácie s R. K.. V rámci konfrontácie R. K. na všetky relevantné otázky k pôžičke uviedol, že sa nepamätá a Ing. J. nepozná.

Vzhľadom na tento zistený skutkový stav, súd dospel k záveru, že žalovaný nezvládol v spore dôkazné bremeno zmenkového dlžníka a nepreukázal tvrdenia v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu.

Jedinou obranou žalovaného vo včas podaných námietkach bolo spochybnenie pravosti zmenky v súvislosti s podpisom konateľa žalovanej spoločnosti R. K., ktorý sa mal vyjadriť, že zmenku nikdy ako konateľ spoločnosti nepodpísal.

Táto obrana žalovaného bola jednoznačne vyvrátená znaleckým posudkom KEU, ktorý dospel k záveru, že podpis na zmenke je pravým podpisom R. K. a súčasne potvrdil aj správnosť záverov znaleckého posudku Mgr. B.. Pravosť podpisu bola potvrdená aj samotným písomným vyhlásením R. K. v súdnom konaní na č. l. 123, na ktorom je notársky overený jeho podpis, a nepriamo, aj výpoveďami R. K. a Ing. B. v trestnom konaní.

Vzhľadom na tieto dôkazy súd považoval výpoveď R. K. ako svedka na pojednávaní dňa 25. 03. 2008, kde tvrdil, že zmenku nikdy nevidel, za nepravdivú. Keďže žalovanému sa nepodarilo preukázať, že nie je zo zmenky zaviazaný ako zmenkový dlžník, súd vydaný zmenkový platobný rozkaz potvrdil v celom rozsahu.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1 116 673 Sk.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný proti všetkým jeho výrokom s tým, že ho považuje v celom rozsahu za nezákonný, a to z nasledovných procesných, právnych a vecných väd rozhodnutia:

V konaní žalovaný namietal, že napadnutý zmenkový platobný rozkaz v čase jeho vydania nemohol byť vydaný vyšším súdnym úradníkom, a preto ho vydal nesprávne obsadený súd. Nesúhlasí so záverom súdu, keď tento nedostatok pri jeho vydávaní považuje za odstránený tým, že o podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu a o tom, či zostane, alebo nezostane v platnosti, už rozhoduje zákonný sudca. Zmenkový platobný rozkaz vydaný nesprávne obsadeným súdom, ktorý je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 OZ. Napadnutým rozsudkom tak nezákonne vydaný zmenkový platobný rozkaz bol ponechaný v celom rozsahu v platnosti.

Vo veci rozhodla sudkyňa, ktorá mala byť z prejednávania a rozhodovania veci vylúčená, pretože jeho opakovaná námietka zaujatosti nebola súdom postúpená na rozhodnutie nadriadenému súdu, a tým bolo umožnené vo veci rozhodnúť zaujatej sudkyňi.

Súd sa v konaní nevysporiadal s námietkou nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu. Na všetkých relevantných dokladoch vyhotovených v čase pred vydaním zmenkového platobného rozkazu je žalobca označený ako „I.“ F. C. L.. Na spornej zmenke zo dňa 01. 07. 1999, v návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, v oboch návrhoch na vydanie predbežného opatrenia, i v samotnom zmenkovom platobnom rozkaze je žalobca uvedený ako „I.. Po žalovaným vznesenej námietke nedostatku aktívnej legitímácie súd po tri a pol roku od začatia konania vydal opravné uznesenie č. k. 7Cb 65/04-498 z 19. 04. 2007, ktorým opravil vo vydanom zmenkovom platobnom rozkaze označenie žalobcu na „I.“.... Takýto subjekt však nie je uvedený na žalovanej zmenke a súd mal konanie podľa § 104 O. s. p. zastaviť.

Žalovaný podal v zákonnej 3-dňovej lehote námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu, v ktorých namietal:

1. Že nebol v žiadnom obchodno – záväzkovom, a ani v inom vzťahu so žalobcom, (námiетка nedostatku kauzy).
2. Že zmenku, plnenie ktorej je predmetom zmenkového platobného rozkazu, R. K. ako konateľ žalovaného nevystavil (námiетка obsahujúca aj časové hľadisko vzhľadom na skutočnosť, že R. K. bol konateľom žalovanej spoločnosti, t. j. osobou oprávnenou konať za žalovaného len v čase od 26. 02. 1999 do 28. 11. 1999).

Žalobca v konaní zmluvu o pôžičke súdu nepredložil, a to ani po žalovanom vznesenej námiетке nedostatku kauzy, súd na vznesenú námiетku neprihliadol.

V konaní preukázal stanoviskom vydavateľa zmenkových tlačív, že žalovaná vlastná zmenka nemohla byť vystavená dňa 01. 07. 1999, ale najskôr dňa 05. 08. 1999. Súd vznesenú námiетku o časovom hľadisku podpísania zmenky odbil tým, že takáto námiетка nebola uplatnená v zákonnej lehote a návrh na vykonanie dokazovania ohľadne času vystavenia zmenky opakovane zamietol. Stanovisko vydavateľa zmenkových tlačív (ŠEVT) však preukázalo, že zmenka bola antedatovaná, a mohla byť vystavená až v čase, keď R. K. už nebol konateľom žalovanej spoločnosti, a teda zmenku ako konateľ žalovaného nepodpísal. Vzhľadom na skutočnosti, ktoré vyšli najavo počas konania, súd mal vykonať dokazovanie aj na čas vystavenia zmenky.

Súd však nariadil dokazovanie len na preverenie pravosti podpisu R. K. na zmenke, pričom celkom boli vypracované tri znalecké posudky. Prvá znalkyňa Mgr. Ľ. B. v závere posudku uviedla, že k pravosti podpisov nie je možné sa jednoznačne vyjadriť. Druhý znalec JUDr. I. N. v závere posudku uviedol, že podpis „K.“ na zmenke nie je vlastnoručným podpisom R. K.. Tretí znalec Kriminalistický a expertízny ústav PZ v záver posudku určil, že sporný podpis na zmenke vyhotovil R. K.. Na pojednávaní konanom dňa 19. 06. 2007 však zástupkyňa tohto ústavu nad rámec zadania uviedla svoj vlastný záver, že R. K. sa na zmenku podpísal až po roku 1999 a dokonca je toho názoru, že podpis na zmenke bol urobený pravdepodobne až v roku 2003.

V paralelne prebiehajúcom trestnom konaní žalovaný ako poškodený navrhol vykonať znalecké dokazovanie na čas vystavenia spornej zmenky, čo bolo akceptované pre určenie trestnoprávnej kvalifikácie skutku. Ďalej preto súd informuje, že krajská prokuratúra prevzala dňa 02. 04. 2008 originál zmenky, ktorý bude podrobený komplexnej znaleckej expertíze z hľadiska pravosti podpisu vystaviteľa a času jej vystavenia.

Odvolanie podáva aj voči výroku o náhrade trov konania, za priznané dva úkony právnej služby z 03. 12. 2004 a 08. 12. 2004, ktorými žalobca len dodatočne preukazoval spochybnenú právnu subjektivitu žalobcu a oprávnenie konať za spoločnosť doložením dokladov, ktoré mali byť súdu doložené s návrhom na vydanie zmenkového platobného rozkazu.

Žalovaný preto navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a zmenkový platobný rozkaz zrušil v celom rozsahu, alebo alternatívne napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Na odvolanie žalovaného sa vyjadril žalobca. K jednotlivým odvolacím dôvodom uviedol:

Po podaní námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu v konaní už rozhodoval zákonný sudca, a preto niet dôvodu na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa z dôvodu nesprávneho obsadenia súdu.

K obsahu námietok žalovaného z 28. 05. 2005 a 01. 10. 2007 sa nemôže vyjadriť, pretože ich obsah nepozná. Je toho názoru, že žalovaný inštitút námietky zaujatosti využil ako obštrukciu pre oddialenie rozhodnutia vo veci samej.

Zrejma nesprávnosť v označení žalobcu v záhlaví zmenkového platobného rozkazu bola odstránená opravným uznesením súdu prvého stupňa a žalovaný proti nemu odvolanie nepodal, hoci bolo prípustné.

Žalovaný v podaných námietkach spochybnil pravosť vystavenej zmenky, a tým i oprávnenosť vymáhanej zmenkovej sumy s príslušenstvom. Zvyšný obsah námietok zrušenie zmenkového platobného rozkazu neodôvodňuje.

Pokiaľ sa týka námietky nedostatku kauzy v podanom odvolaní, potom žalovaný v podaných námietkach takúto obranu priamo neuviedol. Rovnako tak, podľa zmenkovej judikatúry dôkazné bremeno preukázania kauzálnych námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu nesie žalovaný a nie žalobca, pravosť zmenky bola v konaní pred súdom prvého stupňa preukázaná.

Z obsahu podaných námietok žalovaného je zrejmé, že žalovaný spochybnil iba pravosť zmenky. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že námietky žalovaného sú nedôvodné a zmenkový platobný rozkaz je potrebné ponechať v platnosti.

Výrok rozhodnutia o náhrade trov konania je v súlade s ustanoveniami vyhlášky č. 163/2002 Z. z. v aktuálnom znení.

Žalobca preto navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a žalovaného zaviazal k náhrade jeho trov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) po prejednaní veci podľa § 214 ods. 1 O. s. p., viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 O. s. p., dospel k zisteniu, že rozsudok súdu prvého stupňa treba zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 a 3 O. s. p.).

Z obsahu spisu vyplýva, že vo veci súd prvého stupňa vydal dňa 19. 12. 2003 č. k. 17 Zm 362/03-39 zmenkový platobný rozkaz, ktorým uložil žalovanému, aby do 3 dní odo dňa doručenia zmenkového platobného rozkazu zaplatil žalobcovi 36 000 000 Sk, so 6%-ným úrokom od 02. 07. 2003 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 120 000 Sk, a k rukám právneho zástupcu žalobcu trovy konania vo výške 600 000 Sk, alebo, aby v tej istej lehote podal odôvodnené námietky na tomto súdu. Súčasne bol žalovaný poučený, že ak

nepodá proti zmenkovému platobnému rozkazu včas námietky, v ktorých musí uviesť všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu namieta, bude mať zmenkový platobný rozkaz účinky právoplatného rozsudku (§ 175 ods. 2 O. s. p.).

Žalovaný dňa 23. 12. 2003 námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu zo dňa 19. 12. 2003 č. k. 17 Zm 362/03-39 podal (č. l. 46).

Právna úprava nárokov zo zmenky (šeku) je upravená v ustanovení § 175 O. s. p., pričom obsahom tejto úpravy je vzhľadom na zvláštnu povahu nárokov zo zmenky alebo šeku skráteným konaním. V takto upravenom konaní možno uplatňovať nároky veriteľov voči dlžníkom, ktoré sú spojené predovšetkým s nezaplatením zmenky alebo šeku. V prípade, ak súd na návrh zmenkový (šekový) platobný rozkaz vydá, námietky žalovaného proti nemu musia byť nielen sústredené, ale musia byť podané v krátkej trojdňovej lehote od doručenia zmenkového platobného rozkazu. Zmyslom takejto právnej úpravy je zabezpečiť právnu istotu zmenkového (šekového) veriteľa v tom, či zmenkový platobný rozkaz bude ponechaný v platnosti, alebo, či obrana dlžníka v námietkovom konaní proti nemu privedie jeho zmenu, prípadne, v akom rozsahu.

Včas podanými a odôvodnenými námietkami žalovaného proti zmenkovému platobnému rozkazu sa zmenkový platobný rozkaz neruší, zmenkový platobný rozkaz však nenadobúda účinky právoplatného rozsudku. Ak námietky boli podané včas a boli odôvodnené, súd na ich prejednanie nariadi pojednávanie. V námietkach proti zmenkovému (šekovému) platobnému rozkazu musí byť uvedené všetko, čo žalovaný proti nemu namieta, obsah podaných námietok môže vychádzať nielen z práva hmotného, ale aj z práva procesného. Ide o koncentračnú zásadu, keď súd na námietky podané po uplynutí zákonnej lehoty na ich podanie už nemôže prihliadať. Žalovaný však môže v konaní o námietkach uvádzať nové skutočnosti a navrhovať dôkazy na obranu, ktorú už v podaných námietkach uplatnil. V žiadnom prípade však koncentračná zásada nedopadá na námietky procesnej povahy, ktoré poukazujú na nedostatok podmienok konania, na existenciu ktorých súd prihliada kedykoľvek za konania.

Účelom pojednávania nariadeného na prejednanie námietok žalovaného proti zmenkovému platobnému rozkazu je vyhlásenie rozsudku, ktorým súd rozhodne, či zmenkový (šekový) platobný rozkaz ponecháva v platnosti, a stane sa tak právoplatným a vykonateľným, alebo, či ho zrušuje a v akom rozsahu. Dôsledkom spôsobu rozhodovania o námietkach je, že žalobca v priebehu konania o námietkach už žalobu zmeniť nemôže. Z povahy konania o námietkach vyplýva, že z okrem skúmania podmienok konania, súd bude prihliadať len k tej hmotnoprávnej obrane, ktorú žalovaný uplatnil v podaných námietkach. V konaní už neprichádza do úvahy, aby súd z vlastnej iniciatívy skúmal žalobcov nárok z hľadiska hmotného práva po vydaní zmenkového platobného rozkazu (šeku), nad rámec žalovaným podaných námietok, pretože pri dodržaní koncentračnej zásady, na námietky podané neskôr už nemožno prihliadať.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa vydal dňa 19. 12. 2003 zmenkový platobný rozkaz č. k. 17 Zm 362/03-39, proti ktorému boli žalovaným podané včas a odôvodnené námietky.

Zo žalovaným podaných námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu vyplýva: Zmenka bola vystavená dňa 01. 07. 1999 vtedajším jediným konateľom a spoločníkom žalovanej spoločnosti R. K.. Ešte pred vystavením zmenky v júni 1999 bolo rozhodnuté o prevode obchodného podielu spoločníka, na základe čoho sa dňa 21. 07. 1999 spoločníkom žalovanej spoločnosti stal E. K. K.. V účtovných dokladoch žalovanej spoločnosti, ktoré boli odovzdané novému spoločníkovi, v súvislosti s prevodom obchodného podielu záväzkov vo výške 36 000 000 Sk nebol evidovaný a o jeho existencii sa vtedajší spoločník a konateľ doposiaľ nezmienil. Až z vyjadrenia R. K. získaného v priebehu súdneho konania sa žalovaný dozvedel, že žalovaný so žalobcom v žiadnom obchodno-záväzkovom vzťahu a ani v inom vzťahu nebol a zmenku, plnenie ktorej je predmetom zmenkového platobného rozkazu, ako konateľ žalovaného nevystavil.

Žalovaný v podanom odvolaní poukazuje, že v zákonnej lehote na podanie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu namietal, že v účtovných dokladoch žalovanej

spoločnosti, ktoré boli odovzdané spoločníkovi v súvislosti s prevodom obchodného podielu, záväzok vo výške 36 000 000 Sk nebol evidovaný a o jeho existencii sa vtedajší spoločník a konateľ nikdy nezmienal; že zmenku, plnenie z ktorej je predmetom zmenkového platobného rozkazu, R. K. ako konateľ žalovaného nevystavil, pričom takúto námietku považuje aj za námietku obsahujúcu aj časové hľadisko, keďže R. K. bol konateľom žalovaného v čase od 26. 02. 1999 do 28. 11. 1999.

Súd prvého stupňa pri výklade obsahu námietok žalovaného proti zmenkovému platobnému rozkazu vychádzal zo záveru, že dokazovanie treba vykonať len na preverenie obrany žalovaného, či podpis R. K. na zmenke je jeho pravým podpisom.

Žalovaný však vo včas podaných námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu ako obranu výslovne uviedol, že žalovaný nebol v žiadnom obchodno-záväzkovom a ani v inom vzťahu so žalobcom, a zmenku, plnenie ktorej je predmetom zmenkového platobného rozkazu, konateľ žalovaného nevystavil.

Sporná zmenka mala byť vystavená dňa 01. 07. 1999 v Bratislave, jej vystaviteľom bola spoločnosť I., s. r. o., B. Bratislava, IČO: X., pričom pod predtlačou konateľa R. K. sa nachádza nečitateľný podpis.

Z hľadiska logického výkladu je potrebné sa najskôr zaoberať druhou otázkou, kto je vystaviteľom zmenky a kto sa za vystaviteľa na zmenku podpísal, a až následne sa prípadne zaoberať prvou otázkou existencie kauzálneho vzťahu medzi žalovaným ako vystaviteľom zmenky a žalobcom, ktorý ju ako prvý majiteľ k návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu pripojil.

Žalovaný ako výstavca zmenky je obchodnou spoločnosťou s ručením obmedzeným, zapísanou v príslušnom obchodnom registri, pričom ku dňu vystavenia zmenky 01. 07. 1999 bol jej jediným konateľom R. K., ktorý sa na zmenku za výstavcu podpísal a jeho podpisom tak vznikol zmenkový záväzok žalovanému.

Obranou žalovaného bolo, že podľa vyjadrenia R. K., zmenku ako konateľ žalovaného nevystavil. V súlade s touto obranou žalovaného však R. K. ako svedok a bývalý konateľ žalovaného na pojednávaní konanom sa súde prvého stupňa dňa 25. 03. 2008 uviedol, že súdom predloženú zmenku na nahliadnutie nikdy nevidel.

Z doteraz uvedeného vyplýva len toľko, že podľa obrany žalovaného, bývalý konateľ spoločnosti R. K. tvrdil, že zmenku nevystavil a pred súdom prvého stupňa ako svedok vypovedal, že súdom predloženú zmenku na nahliadnutie nikdy nevidel (č. l. 578).

Pre vecne správne rozhodnutie o zmenkovom nároku nie je dôležité to, či spornú zmenku svedok R. K. videl, ale len to, či túto zmenku vystavenú žalovanou spoločnosťou dňa 01. 07. 1999 ako jej konateľ podpísal.

Kriminalistický a expertízny ústav policajného zboru v znaleckom posudku č. p.: PPZ-6822-3/KEU-BA-EXP-2007 zo dňa 14. marca 2007 na otázku pravosti podpisu na zmenke odpovedal: „Sporný podpis na zmenke zo dňa 1. júla 1999 vystavenej na sumu 36 000 000 Sk vyhotovil R. K., nar. 09. 01. 1971“. Uvedený záver znaleckého ústavu je tak v plne v zhode s tým, čo R. K. vypovedal pred orgánmi činnými v trestnom konaní, teda, že spornú zmenku podpísal.

Otázka vzniknutých rozporov medzi výpoveďou R. K. v zmenkovom konaní a súbežne prebiehajúcim šetrením orgánov činných v trestnom konaní, nemá pre záver súdu o pravosti podpisu na zmenke žiaden význam. Je tomu tak preto, že v zmenkovom konaní súd rozhoduje o tom, či zmenkový dlžník bude, alebo nebude zo zmenky plniť, a orgány činné v trestnom konaní rozhodujú o vine a treste. V odvolaní uvádzaný názor žalovaného, že v podaných námietkach uplatnil aj námietku časového hľadiska, pretože R. K. bol konateľ žalovaného len v čase od 26. 02. 1999 do 28. 11. 1999, nie je správny. V námietkach totiž žalovaný uviedol, že R. K. ako konateľ žalovaného zmenku nevystavil. Vo včas podanej námietke, že zmenka nebola konateľom vystavená, nie je obsiahnutá aj námietka, že zmenkový záväzok je neplatný tiež preto, že v čase vystavenia zmenky, osoba, ktorá zmenku za vystaviteľa podpísala, už konateľom nebola.

Pokiaľ súd prvého stupňa na takúto námietku časového hľadiska vystavenia zmenky už neprihliadol, nemožno mu vytknúť pochybenie.

Ďalšou, včas podanou námietkou neexistencie kauzálneho (základného) pomeru vo vzťahu zmenkového dlžníka a majiteľa zmenky sa súd prvého stupňa v námietkovom konaní nezaoberal. V konaní o námietkach sa však súd musí vysporiadať pri zachovaní koncentračnej zásady so všetkými námietkami uplatnenými proti rozkazu včas. Žalovaný tak v tejto námietke ako obranu proti zmenke uplatnil neexistenciu kauzálneho pomeru, z ktorého by mal vzniknúť zmenkový záväzok. Takáto námietka zmenkového dlžníka k neexistencii kauzálneho pomeru, ktorý bol podkladom vystavenia zmenky, je prípustná a zmenkový súd v konaní o námietkach proti rozkazu musí o nej rozhodnúť.

Súd prvého stupňa v konaní o námietkach uviedol, že jedinou obranou žalovaného vo včas podaných námietkach proti rozkazu bolo spochybnenie pravosti zmenky v súvislosti s podpisom zmenky konateľom spoločnosti R. K..

Podľa § 175 ods. 3 veta prvá pred bodkočiarkou O. s. p., ak žalovaný podá včas námietky, súd nariadi na ich prejednanie pojednávanie.

Na nariadenom pojednávaní o podaných námietkach súd prvého stupňa včas podanú námietku neexistencie kauzy neprejednal, pretože ju zrejme za prípustnú námietku nepovažoval.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h O. s. p., odvolací súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil, tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 a 2 O. s. p.).

K iným odvolacím dôvodom žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné:

Súd prvého stupňa vo veci zmenkový platobný rozkaz vydal a jeho vydaním je ním viazaný. V námietkovom konaní už rozhoduje len o tom, či ho ponechá v platnosti, alebo, či ho zrušuje a v akom rozsahu. Úvahy odvolateľa, podľa ktorých zmenkový platobný rozkaz vydaný vyšším súdnym úradníkom je neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ, sú nenáležité, pretože jeho vydaním je súd viazaný.

Vo veci rozhodla zákonná sudkyňa. Žalovaný zjavne nechce nechápať rozdiel medzi podaniami adresovaným orgánom štátnej správy súdov a námietkou zaujatosti v konkrétnom súdnom konaní voči sudcovi, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť, bez ohľadu na povahu týchto námietok a už vonkoncom o tom, či sú, alebo nie sú prípustné.

V odvolateľom tvrdenom nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu zjavne chýba poznanie rozdielu medzi procesnou legitímáciou na strane žalobcu a jeho aktívnou legitímáciou podľa hmotného práva. Označenie žalobcu v zmenkovom platobnom registri v súlade s jeho zápisom v príslušnom registri súd prvého stupňa vykonal právoplatným opravným uznesením. Posúdenie nároku, podľa žalobcu, podľa zmenkového práva, bolo predmetom konania, v žiadnom prípade teda konanie nemožno zastaviť podľa § 104 O. s. p. ako sa nesprávne domnieva žalovaný. Ďalšími odvolacími dôvodmi žalovaného sa odvolací súd nezaoberal, pretože vzhľadom na koncentračnú zásadu zmenkového konania nie sú prípustné.

Uznesením č. k. 7Cb 65/2004-592 z 25. marca 2008 Krajský súd v Bratislave uložil žalovanému povinnosť nahradiť Slovenskej republike na účet konajúceho súdu trovy znalečného vyplatených znalkyni Mgr. Ľ. B. vo výške 22 590 Sk zo štátnych prostriedkov a trovy svedočného vyplatené svedkovi JUDr. I. N. vo výške 2 343 Sk zo štátnych prostriedkov. V odôvodnení uviedol, že v konaní boli uvedené prostriedky vyplatené zo štátnych prostriedkov a podľa § 148 ods. 1 O. s. p., štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platí, pokiaľ u nich nie sú splnené predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Keďže žalovaný bol v spore neúspešný, súd ho zaviazal nahradiť štátu trovy znalečného a svedočného v celkovej výške 24 933 Sk.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalovaný. Poukázal, že vo veci samej podal proti rozsudku č. k. 7Cb 65/2004-585 odvolanie a o tom, ktorý účastník bude v konaní úspešný, rozhodne odvolací súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil, pretože o náhrade trov prvostupňového a odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 22. októbra 2008

**JUDr. Štefan Š a t k a, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.